

פרשת ויקהל פקודי - רביעי

לח^(א) ויעש את־מזבח העולה עצי שטים חמש אמות ארבו וחמש־אמות רחבו רבוע ושלוש אמות קמתו:

^(ב) ויעש קרנתיו על ארבע פנתיו ממנו היו קרנתיו ויצף אתו־נחשת:

^(ג) ויעש את־כל־כלי המזבח את־הסירת ואת־הזעים ואת־המזרכת את־המזלגת ואת־המחבת כל־כליו עשה נחשת:

^(ד) ויעש למזבח מכבד מעשה רשת נחשת תחת כרפבו מלמטה עד־חציו:

^(ה) ויצק ארבע טבעות בארבע הקצות למכבד הנחשת בתים לבדים:

^(ו) ויעש את־הבדים עצי שטים ויצף אתם נחשת:

^(ז) ויבא את־הבדים במבעת על צלעת המזבח לשאת אתו בהם נבוב לחת עשה אותו:

^{הש"י} נבוב לוחות: הלוחות של עצי שטים לכל רוח והחלל באמצע:

^(ח) ויעש את הכיור נחשת ואת בנו נחשת במראת העצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד:

^{הש"י} במראות הצובאות: בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן קשון מתקשטות ואף אותן לא עקבו מלהביא לגדבת המשכן והיה מאס משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע א"ל הקב"ה קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פור הו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה ומאכילות אותם ונוטלות המראות וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה ומשדלתו בדברים לומר אני נאה ממך ומתוך כך מביאות לבעליהם לידי תאוה ונזקקות להם ומתעבדות ויולדות שם שנאמר תחת התפוח עוררתוך וזה שנאמר במראות הצובאות. ונעשה הכיור מהם שהוא לשום שלום בין איש לאשתו להשקות ממים שבתוכו למי שקנא לה בעלה ונסתרה ותדע לך שהן המראות ממש שהרי נאמר ונחשת התנופה שבעים כפר וגו' ויעש בה וגו' וכיור וכנו לא הוזכרו שם. למדת שלא היה נחשת של כיור מנחשת התנופה כך דרש רבי תנחומא וכן תרגם אינקלוס במחזון נשיא והוא תרגום של מראות מירוא"ש בלע"ז (שפייעל). וכן מצינו בישעיה והגליונים מתרגמין ומחזיתא: אשר צבאו להביא: נדבתי.

^(ט) ויעש את־החצר לפאת | גִּבְיִ תִּמְנָה קִלְעֵי הַחֲצֵר שֵׁשׁ מִשׁוֹר מֵאָה בָּאֵמָה:

^(י) עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת ווי העמודים וחשקיהם כסף:

^(יא) ולפאת צפון מאה באמה עמודיהם עשרים ואדניהם עשרים נחשת ווי העמודים וחשקיהם כסף:

^(יב) ולפאת־ים קלעים חמישים באמה עמודיהם עשרה ואדניהם עשרה ווי העמודים וחשקיהם כסף:

^(יג) ולפאת קדמה מזרחה חמישים אמה:

^(יד) קלעים חמש־עשרה אמה אל־הכתף עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה:

^(טו) ולכתף השנית מזה ומזה לשער החצר קלעים חמש עשרה אמה עמודיהם שלשה ואדניהם שלשה:

^(טז) כל־קלעי החצר סביב שש משור:

^(יז) והאדנים לעמודים נחשת ווי העמודים וחשקיהם כסף וצפוי ראשיהם כסף והם מחשקים כסף כל עמודי החצר:

^(יח) ומסד שער החצר מעשה רקם תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משור ועשרים אמה ארך וקומה ברחב חמש אמות לעמדת קלעי החצר:

^{הש"י} לעומת קלעי החצר: כמדת קלעי החצר: חסלת פרשת ויקהל:

^(יט) ועמודיהם ארבעה ואדניהם ארבעה נחשת וויהם כסף וצפוי ראשיהם וחשקיהם כסף:

^(כ) וכל־היתדות למשכן ולחצר סביב נחשת:

^(כא) אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על־פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן־אהרן הכהן:

^{הש"י} אלה פקודי: בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן לפסוף ולהב ולנחשת ונמנו כל כליו לכל עבודתו: המשכן משכן: שני פעמים רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על גונוותיהן של ישראל: משכן העדות: עדות לישראל שותר להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי השרה שכניתו ביניהם: עבודת הלוים: פקודי המשכן וכליו היא עבודה המסורה ללוים במדבר לשאת ולהוריד ולהקים איש איש למשאו המופקד עליו כמו שנאמר בפרשת נשא: ביד איתמר: הוא היה פקיד עליהם למסור לכל בית אב עבודה שעליו:

^(כב) ובצלאל בן־אורי בן־חור למטה יהודה עשה את כל־אשר־צוה יהוה את־משה:

^{הש"י} ובצלאל בן אורי וגו' עשה אל כל אשר צוה ה' את משה: אשר צוה אותו משה אין כתיב כאן אלא כל אשר צוה ה' את משה אפלו דברים שלא אמר לו רבו הסכימה דעתו למה שצא למשה בסני כי משה צוה לבצלאל לעשות תחלה כלים ואח"כ משכן (לא לענון צויו להתנדב קאמר דהא אדרבה להיפך צוה הקב"ה בפרשת תרומה מתחלה הכלים שלחן מנורה וייעות ואח"כ צויו הקרשים. וצויו משה רבינו ע"ה ריש וקהל תחלה המשכן ואהלו ואח"כ הכלים הוא מיר' לענון צויו לפועל אך לפועל ססרי. ותמצא בפרשת כי תשא וראה קראתי בשם בצלאל וגו' הוזכר מתחלה את אהל מועד ואח"כ הכלים אבל לענון להתנדב להכין מה שצויו צריכין מה לי מה שמתנדב תחלה וענן בתוספות פרק הוואה. וא"ת מלון שמרע"ה צוה לבצלאל הפך לענון. וי"ל כיון דכתיב בפרשת ויקהל ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב וגו' וקצר מה שדבר עמם ונאמר קרא מדכתיב כל אשר צוה ה' את משה חיון ודקיה מצוה להם בתפוך. ודוק מיטב). אמר לו בצלאל מנהג העולם לעשות תחלה בית ואחר כך משים כלים בתוכו אמר לו כך שמעתי מפי הקב"ה אמר משה בצל אל הייתי כי ודאי כך צוה לי הקב"ה וכן עשה המשכן תחלה ואחר כך עשה כלים:

^(כג) ואתו אהליאב בן־אחיסמך למטה־דן חרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובתולעת השני ובשש:

^(כד) כל־הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע ועשרים כפר ושבע מאות ושלשים שקל בשקל הקדש:

^{הש"י} כפר: ששים מנה ומנה של קדש כפול היה הרי הכפר ק"כ מנה והמנה כיה סלעים הרי כפר של קדש שלשת אלפים שקלים לפיכך מנה בפורטרט כל השקלים שפחותין במנינים מג' אלפים שאין מגיעין לכפר:

^(כה) וכסף פקודי העדה מאת כפר ואלה ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל בשקל הקדש:

^(כו) פקע לגלגלת מחצית השקל בשקל הקדש לכל העבר על־הפקדים מבין עשרים שנה ומעלה לשש־מאות אלה ושלשת אלפים וחמש מאות וחמישים:

^{הש"י} פקע: הוא שם משקל של מחצית השקל: לשש מאות אלה וגו': כך היו ישראל וכך עלה מנינם אחר שהוקם המשכן בספר במדבר ואף עתה בנדבת המשכן כך היו ומנין חצאי השקלים של שש מאות אלה עולה מאת כפר כל אחד של שלשת אלפים שקלים כיצד שש מאות אלה חצאיו הרי הן ג' מאות אלה שלמים הרי מאת כפר והשלשת אלפים וחמש מאות וחמישים חצאין עולין אלה ושבע מאות וחמשה ושבעים שקלים:

^(כז) ויהי מאת כפר הפסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת אדנים למאת הכפר כפר לאדני:

^{הש"י} לצקת: כתרגומו לאתכא: את אדני הקדש: של קרשי המשכן שהם מ"ח קרשים ולהן צ"ו אדנים ואדני פרכת ארבע הרי מאה וכל שאר האדנים נחשת כתיב בהם:

^(כח) ואת־האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים וצפה ראשיהם וחשק אתם:

^{הש"י} וצפה ראשיהם: של עמודים מהן. ששכלן כתיב וצפה ראשיהם וחשוקיהם כסף:

^(כט) ונחשת חתנופה שבעים כפר ואלפים וארבע־מאות שקל:

^(ל) ויעש בה את־אדני פתח אהל מועד ואת מזבח הנחשת ואת־מכבד הנחשת אשר־לו ואת כל־כלי המזבח:

^(לא) ואת־אדני החצר סביב ואת־אדני שער החצר ואת כל־יתדות המשכן ואת כל־יתדות החצר סביב:

^(לב) ומן־התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי־שָׂרָד לְשֵׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ ויעשו את־בגדי הקדש אשר לאהרן באשר צוה יהוה את־משה:

^{הש"י} מן התכלת והארגמן וגו': שש לא נאמר כאן ומכאן אני אומר שאין בגדי שרד הללו בגדי כהונה שבגדי כהונה היה שש אלא הם בגדים שמכסים סליק מסעות שלא היה בהם שש:

א ועבד ית מדבחא מני מדבחא, ית פסקת־ריתא וית מגרופיתא וית מזרקא, ית צנוריתא, וית מחתיתא; כל מנוחי, עבד נחשא.

ב ועבד קרנוהי, על ארבע זויתיה מניה, הוזה קרנוהי; וחפא יתיה, נחשא.

ג ועבד ית כל מני מדבחא, ית פסקת־ריתא וית מגרופיתא וית מזרקא, ית צנוריתא, וית מחתיתא; כל מנוחי, עבד נחשא.

ד ועבד למדבחא סרדא, עובד מצדתא דנחשא, תחות סוכיבה מלע, עד פלגיה.

ה ואחיו ארבע עזקו, בארבע זויתא לסרדא דנחשא: אתרא, לאריתא.

ו ועבד ית אריתא, דאצי שטין; וחפא יתהון, נחשא.

ז ואעיל ית אריתא בעזקתא, על סטרי מדבחא, למטל יתיה, בהון; חליל לוחין, עבד יתיה.

ח ועבד, ית כיורא דנחשא, וית, בססיה דנחשא במחזית, נשיא, דאתין לצלחא, בתרע משכן ומנא.

ט ועבד, ית דרתא: לרוח עיבר דרומא, סרדי דרתא דבוץ שזיר, מאה, אמין.

י עמודיהון עסרין, וסמכיהון עסרין דנחשא; ווי עמודיא וכבושיהון, כסף.

יא ולרוח צפונא, מאה אמין עמודיהון עסרין, וסמכיהון עסרין דנחשא; ווי עמודיא וכבושיהון, כסף.

יב ולרוח מערבא, סרדי חמשין אמין עמודיהון עסרין, וסמכיהון עסרין; ווי עמודיא וכבושיהון, כסף.

יג ולרוח קדומא מדנחא, חמשין אמין.

יד סרדי חמיש עסרי אמין, לעברא; עמודיהון תלתא, וסמכיהון תלתא.

טו ולעברא תנינא, מאה ומכא לתרע דרתא, סרדי, חמיש עסרי אמין; עמודיהון תלתא, וסמכיהון תלתא.

טז כל סרדי דרתא סחור סחור, דבוץ שזיר.

יז וסמכיא לעמודיא, דנחשא, ווי עמודיא וכבושיהון, כסף, וחפוי רישיהון כסף; ואנון מכבשין כסף, כל עמודי דרתא.

יח ופרסא דתרע דרתא, עובד ציר דתכלא וארגנא וצבע זהורי, ובוץ שזיר; ועסרין אמין, ארכא, ורומא בפתיא חמיש אמין, לקביל סרדי דרתא.

יט וכל סכיא למשכנא ולדרתא, סחור סחור, דנחשא.

כ אלון מניני משכנא משכנא דסהריתא, דאתמניאו על מימרא דמשה: פלחון, ליואי, בידא דאתמר, בר אהרון כהנא.

כא אלון מניני משכנא ולדרתא, סחור סחור, דנחשא.

כב ובצלאל בר אורי בר חור, לשבטא דיהודה, עבד, ית כל דפקיד יי ית משה.

כג ועמיה, אהליאב בר אחיסמך לשבטא דדן נגר ואמן; וציר, בתכלא ובארגנא, ובצבע זהורי, ובכבצא.

כד כל דהבא, דאתעביד לעבדתא, ויהי עבדת קדשא ויהי דהב ארומתא, עסרין ותשע כפרין, ושבע מאה ותלתין סלעין, בסלעי קדשא.

כה וכסף מניני כנשתא, מאה כפרין; ואלף ושבע מאה ושבעין סלעין דנחשא.

כו תקלא, לגלגלתא, פלגות סלעא, בסלעי קדשא לכל דעבר על מנינא, מכר עסרין שנין ולעילא, לשית מאה ותלתא אלפין, וחמיש מאה וחמשין.

כז ועבד בה, ית סמכי סחור סחור, וית סמכי תרע דרתא; וית כל סכי משכנא וית כל סכי דרתא, סחור סחור.

כח ומן תכלא וארגנא וצבע זהורי, עבדי לבושיי שמושא לשמשא בקדשא; ועבדו ית לבושיי קדשא, דלאתהון, כמשה דפקיד יי ית משה.

כט ונחש ארומתא, שבעין כפרין, ותירן אלפין וארבע מאה, סלעין.

ל ועבד בה, ית סמכי סחור סחור, וית סמכי תרע דרתא; וית כל סכי משכנא וית כל סכי דרתא, סחור סחור.

מ ומן תכלא וארגנא וצבע זהורי, עבדי לבושיי שמושא לשמשא בקדשא; ועבדו ית לבושיי קדשא, דלאתהון, כמשה דפקיד יי ית משה.

נחש ארומתא, שבעין כפרין, ותירן אלפין וארבע מאה, סלעין.

ז ועבד ית אריתא, דאצי שטין; וחפא יתהון, נחשא.

ח ועבד, ית כיורא דנחשא, וית, בססיה דנחשא במחזית, נשיא, דאתין לצלחא, בתרע משכן ומנא.